

STAVEBNĚ HISTORICKÝ PRŮZKUM

KOKONÍN č. p. 148

(okr. Jablonec nad Nisou)

Mgr. Ivan Peřina

Foto ze soukromého archivu J. Matury, nedatováno.

Novina – Kryštofovo Údolí

září – prosinec 2009

OBSAH

Úvod	2
Dějiny objektu	2
Architektonický rozbor	7 - 16
Celková situace	7 - 8
Průčelí	8 – 11
Dispozice	11 - 15
Užité stavební materiály a jejich konstrukční užití	15 - 16
Dendrochronologie	16
Stavební vývoj	16 - 18
Hodnocení objektu	19 - 20
Závěr	20
Seznam pramenů a literatury	21
Seznam příloh	22

Úvod

Stavebně historický průzkum č.p. 148 není dle současné metodiky (Macek 2001) zcela standardním průzkumem, neboť v době objednání v srpnu roku 2009, byl již objekt značně ve zdevastovaném stavu a právě trvalá neúdržba zapříčinila zřícení domu, jehož památková ochrana byla již víceméně formální. Paradoxem tak zůstává, že ve chvíli, kdy se o objektu můžeme ledacos dozvědět díky probíhajícímu průzkumu, nelze již jeho stav za reálných možností rehabilitovat a tak nám zůstává v rukou pouze dokumentace soudobého stavu, kdy se plánovaná demolice jeví jako nevyhnutelná. Z tohoto důvodu jsou poněkud zestručněny kapitoly *Hodnotné detaily a konstrukce* a *Architektonické závady*, které jsou zahrnuty v kapitole *Hodnocení objektu*. Rovněž kapitola *Náměty pro konzervaci objektu* byla vypuštěna z důvodů své bezpředmětnosti vzhledem k avizovanému sejmutí památkové ochrany. Stav objektu také limitoval možnosti pořízení plánové dokumentace, která je tak omezena přístupností zkoumaných reliktních stavby.

Dějiny objektu¹

Dům č. p. 148 je označován jako tak zvaná „stará škola“, ačkoliv další podrobnější informace již nejsou v současnosti obecně známé. Počátky jeho historie jsou tak neodbytně spjaty s vývojem školství v Kokoníně. Nejnovější pohled nabízí nepublikovaná práce o historii podnikání v Kokoníně od J. Matury², která vychází ze starších vlastivěd (např. Lilie 1894; Kittel 1934; Stütz – Zenker 1982). O nejstarší historii školství v Kokoníně nás pak především také informuje Kronika školy (SOkA Jablonec n. N., fond Obecná škola Kokonín, inv. č. 1, kniha 1, Kronika školy 1844-1858). Ta sice doslovně neuvádí číslo popisné domu, ve kterém se škola nachází, ale dle popisu se text ke studovanému objektu vztahuje. Tehdejší pan učitel

---

¹ Za obětavou pomoc při vyhledávání archiválií velmi děkuji jabloneckému archiváři Jakubovi Feigemu. Veškeré podklady pro kapitolu jsou uloženy na DVD příloze pro možnost dalšího badatelského studia.

² Za zprostředkování části soukromého rukopisu od Ing. J. Matury děkuji současné majitelce objektu č.p. 148 Ing. J. Křelinové.

asi necítil potřebu uvádět obecně známou skutečnost do kroniky, a proto uvádí jen čísla popisná domů, kde se odehrávala výuka před vznikem školy v č. p. 148. Existenci školy v domě č.p. 148 od roku 1789 nebo až od roku 1798 do roku 1870 dokládá přímo Kittel (1934, 16), který byl starostou obce v období na počátku 20. století a patřil tak bezpochyby ještě mezi pamětníky, tuto informaci pak nejspíše od něj převzali i Stütz – Zenker (1982, 465). Nepřímo existenci školy v č.p. 148 dle popisu objektu „staré školy“, která byla ve stejné budově od roku 1798 do roku 1870 pak dokládají i Lilie (1894) a Finke (1902). Otázka dvou datací 1789 nebo 1798 vzniku školy vyplývá z chybného zápisu ve školní kronice a následné rozdílné interpretace.

Roku 1785 při vyměřování všech pozemků a regulaci berně (daně) byl k obecním pozemkům přikoupen kus pozemku od majitele č. p. 53, na kterém dnes stojí školní budova a rovněž vedle tohoto kusu pozemku byl škole přidělen i kus obecního pozemku. Roku 1788 [!] byla z místa, kde nyní stojí škola, odstraněna zvonice (Glockenbehältniss) a v tomtéž roce postavila obec na vlastní náklady současnou školní budovu s podporou pozemkové vrchnosti hraběte Desfours, který obci ke stavbě školy věnoval 8 kmenů trámového dříví (8 Stämme Tramholz). Po dokončení této stavby byla škola v roce 1798 [!] vysvěcena vikářem a školní mládež k vyučování slavnostně uvedena. Další pamětní spis o přestavbě a rozšíření školní budovy z 22.7. 1847 uvádí datum postavení školy rok 1788. Jak se zdá, pokud se přikloníme k interpretaci Kittela (1934), byl pozemek získán roku 1785, roku 1788 došlo k odstranění staré zvonice a roku 1789 začala výuka. Při pořízení pamětního zápisu se patrně kronikář a učitel Johann Ulbrich mohl přepsat a prohodil osmičku s devítkou (1789x1798), neboť v dalším zápise uvádí právě již rok 1788 (SOkA Jablonec nad Nisou, kronika školy).³

Pamětní zápis ve školní kronice z roku 1844 nás rovněž, kromě zjištění o stavbě školy, informuje o počátcích školní výuky ve velmi skromných podmínkách. Začátek školního

---

³ Za osvětlení zápisů a jejich interpretaci děkuji J. Feigemu (SOkA Jablonec n. N., fond Obecná škola Kokonín, inv. č. 1, kniha 1, Kronika školy 1844-1858).

vyučování v Kokoníně jed datován k 1.3. 1780, k tomuto účelu byla obcí pronajata světnice v domě Rosalie Brosche, zdemolované č.p. 105 na místě dnešního hřiště.⁴ Prvním učitelem byl zároveň i rezáč skla Gottfried Krause z Rychnova, který vyučoval v letech 1780-1788, po jeho odchodu se školní výuka přesunula do č.p. 51 (majitel Franz Hübner). Z výše uvedeného problému nejasného data postavení školy dle rozdílných zápisů v kronice, pak není jisté zda výuka v objektu č.p.51 probíhala pouze rok či deset let, pokud by budova školy vznikla až v roce 1798. Roku 1788 vyučování převzal částečně jablonecký učitel Augustin Wüntsch, částečně asi jeho bratr Joachim Wüntsch nebo byl školním pomocníkem (podučitelem – Schulgehilfen). Roku 1798 učitel Augustin Wüntsch z Jablonce již přenechal školní službu svému bratrovi Joachimmu, který vedl školu do roku 1806, uvolněné místo obdržel Franz Simm vyučený krejčí a zkušený „Schulman“ z Maršovic, který vyučoval do konce dubna 1809. Poté ho nahradil již jednou zde působící učitel Gottfried Krause z Rychnova, zastávající místo učitele v Kokoníně až do svého úmrtí v roce 1812. Po něm se vystřídala postupně řada učitelů: Franz Thum do roku 1814, po něm Josef Kurfürst, rodák z Alšovic a školní pomocník ze Šumburku (Krásná) do roku 1831, po něm Joseph Simm, rodák z Kokonína (syn Josepha Simma z čp. 150) do 30.4. 1835, po něm Franz Bartel (narozen v Pasekách n. J., předtím školní pomocník v Šumburku / Krásná)⁵ do své smrti roku 1836. Od roku 1836 pak Johann Ulbrich, syn obchodníka s přízí ze Šumburka (Krásné). Jako jediný učitel v širokém okolí zavedl názornou výuku patrně díky svému talentu kreslíře a malíře akvarelů. Právě on roku 1844 založil školní kroniku, ve které zachytil důležité události v historii obce. Johann Ulbrich zemřel v roce 1882.

Pro bližší poznání stavebního vývoje objektu „tzv. „staré školy“ je nutné zmínit i přestavby, které byly většinou vyvolány nárůstem počtu žáků, který byl patrně spjat s celkovým

---

⁴ Informace o demolici a lokalizaci vychází z textu Matura, J. nedatováno: Rukopis o historii podnikání v Kokoníně – část Školství, Kokonín.

⁵ V linii nastupujících učitelů je zřejmé či jde skoro až o zásadu, že byly často školními pomocníky či učiteli v Šumburku – Krásné a po uvolnění místa nastoupili v Kokoníně.

rozvojem a nejen demografickým obce Kokonín. Již roku 1812 navštěvovalo školu 110 dětí. Podmínky pro vyučování musely být z dnešního pohledu velmi tristní, neboť místnost, kde probíhala výuka, sloužila současně jako byt učitele, a proto byla třetina místnosti oddělena alespoň prkennou přepážkou. Až v roce 1847 došlo k přestavbě stáje a komory na byt pro učitele a současně tím mohla být rozšířena i učebna odstraněním prkenné bedněné stěny, jak nás informuje pamětní spis o přestavbě a rozšíření školní budovy z 22. 7. 1847 (SOkA Jablonec nad Nisou, kronika školy). Informaci o tom, že školní místnost měla v roce 1847 tři okna na straně k cestě, interpretuji jako přední místnost pravé světnice, o tom však více v kapitole *Stavební vývoj* (Kittel 1934, 16). K další přestavbě školy došlo opět z důvodu stísněnosti učebny roku 1860. Velmi stručně je popisována přestavba či přístavba velkého školního lokálu, s tím že z dosavadní obytné místnosti a školní místnosti byl zřízen byt pro učitele (Kittel 1934, 16).

Ani tato stavební akce nevyřešila situaci školy na dlouhou dobu. Stavba nové školní budovy začala v roce 1869 a po dokončení byla škola 3. října 1870 vysvěcena jabloneckým vikářem P. Mikskem. Budovu postavil jablonecký stavitel Anton Womatschka, rovněž stavitel kaple sv. Antonína z let 1862 – 1863 naproti staré škole (dnešní č.p. 148), která byla roku 1872 prodána výrobcí kartonáže Vincenci Jägerovi (Kittel 1934, 16).⁶ Další postupné střídání majitelů objektu na konci 19. století a v první polovině 20. století dokládá využívání staré školy k bydlení a to patrně i více rodin, které byly v nájemním poměru k majiteli (k tomu více SOkA Jablonec nad Nisou, archiv obce Kokonín, formuláře Sčítání lidu a Domovní listy, jednotlivé složky viz. CD příloha).

Jakousi další pomyslnou kapitolou v dějinách objektu č.p. 148 je jeho poválečný vývoj v druhé polovině 20. století, který nám nabízí pohled na postupnou degradaci objektu. Po skončení druhé světové války byl konfiskován německý majetek, tomu se nevyhnuli ani

---

⁶ Kupní smlouva je však datována až ke dni 17. 9. roku 1874 (Pozemkové knihy 117 – B, Katastrální úřad Jablonec nad Nisou).

majitelé objektu č.p. 148 Karel a Marta Müller, dle popisu ve výměru z roku 1947 došlo ke konfiskaci starého dřevěného domku o šesti místnostech (Archiv stavebního úřadu Jablonec nad Nisou, složka k č.p. 148, výměr ONV Jablonec n. Nisou).⁷

Již roku 1969 žádali majitelé domku A. Hoffmanová s druhem J. Kašpárkem o pomoc při zajištění oprav domku, především pak střechy, žlabů a oken. Objekt byl od roku 1963 památkově chráněn, a proto žádali o pomoc, neboť „*materiál který jest na nezbytnou opravu potřebný není k dostání a proto prosíme, aby ze strany Památkové péče byla nám poskytnuta péče.*“ (Archiv stavebního úřadu Jablonec nad Nisou, složka č.p. 148, dopis ze dne 14. 3. 1969). Situace se ale dle dalších dokladů nezlepšila, dle žádosti o přešetření stavu objektu a způsobilosti k obývání dcery M. Hoffmanové v roce 1987 nebyly na objektu povoleny žádné stavební úpravy od doby, kdy je v péči památkového úřadu a z toho důvodu: *zatéká do šindelové střechy, není kde skládat uhlí, neboť kůlna je též zborcená, komíny jsou rovněž zborcené, voda v zimě zamrzá a celým přízemím objektu protéká kal ze špatné kanalizace (volně přepsáno, Archiv stavebního úřadu Jablonec nad Nisou, složka č.p. 148, ze dne 23. 9. 1987).* V té době bylo již obyvatelce objektu matce A. Hoffmanové 73 let, následovala v roce 1988 odpověď Městského národní výboru v Jablonci nad Nisou, která nařídila okamžité vyklizení objektu a upozorňuje kromě jiného na možné podmáčení objektu díky rozbité kanalizaci. (Archiv stavebního úřadu Jablonec nad Nisou, složka č.p. 148, dopis ze dne 25. 7. 1988). Zůstává otázkou nakolik měla památková ochrana vliv na havarijní stav objektu, z dochovaných materiálů žádná dlouhodobá averze mezi majiteli a památkovým úřadem nevyplyvá. Každopádně nás uvedené doklady usvědčují o faktu, že do dnešního stavu se objekt dostával postupnou degradací patrně již po celou druhou polovinu 20. století.

---

⁷ Na DVD příloze jsou další informace o obyvatelích objektu či např. soupis jejich majetku při konfiskaci (zejména Inv. Č. 42, KT 9, konfiskace domy č.p. 1945 – 1951, SOkA Jablonec nad Nisou). Písemné prameny tohoto charakteru se však nevztahují ke stavební podobě či stavebním změnám studovaného objektu, a proto nejsou podrobně hodnoceny.

Změna situace nenastala ani po roce 1992, kdy se novým majitelem stala firma G + V, spol. s.r.o., kdy byl nadále objekt volně přístupný a docházelo k jeho další likvidaci. V té době v roce 1995 byl objekt pronajat s tím, že pronájemci, manželé Köhlerovi, provedou rekonstrukci a objekt bude na ně následně převeden. Práce byly úspěšně zahájeny, došlo k opravě komínů, dílčí opravy střešního pláště a roubení, byla zhotovena kopie západního štítu a provedena výměna některých dožilých výplní otvorů. Bohužel z dohody mezi majitelem a nájemci sešlo a práce nebyly dokončeny. Degradace objektu se natolik prohloubila, až došlo k samovolné destrukci levé (východní) části objektu, zřícení stropů, zničení téměř veškerých výplní otvorů a dalším devastacím. Objekt byl pravděpodobně v průběhu roku 2007 pouze zajištěn pletivem proti vniknutí.⁸ Ke zřícení pravé části domu, především celého podkroví včetně opravovaného pravého štítu z roku 1995, došlo na konci října roku 2009 již v průběhu zpracování stavebně historického průzkumu (foto 01).

Architektonický rozbor

Celková situace

Dle císařského otisku Stablního katastru z roku 1843 odpovídá obec Kokonín urbanisticky nejvíce rozptýlenému osídlení horského charakteru (viz. příloha mapy). Jednotlivá obydlí jsou rozmístěna podél cestní sítě vcelku neuspořádaně a ve značné vzdálenosti od sebe, většinou se pak ke komunikaci obrací okapovou stranou. K domům pak patrně přináležel vždy širší okolní prostor se zahradou a polem nebo pastvinou.

Kokonín je poprvé doložen roku 1538 a vznikl patrně v souvislosti se sklářskými kolonizačními aktivitami Jablonecka na panství Malá Skála. Nejstarší část vsi tvořila rozvolněná struktura po obou

---

⁸ Odstavec je ve zkrácené verzi přejat z dopisu Mgr. P. Šternové: Dopis Ministerstvu kultury ČR ze dne 7. 4. 2008 od NPÚ ú.o.p. Liberec, k návrhu na zrušení prohlášení domu č.p. 148 za kulturní památku, vyřizuje Mgr. Petra Šternová. Další informace k aktivitám pronájemců (Archiv stavebního úřadu Jablonec nad Nisou, složka č.p. 148).

stranách údolí Mohelky, právě podél cest sledujících okraj potoční nivy se volně řadily usedlosti s navazující plužinou lánového charakteru.⁹

Dům č.p. 148, se nachází na východní straně křižovatky místních komunikací na stavební parcele s číslem 69. Okapovou stranou hlavního vstupního průčelí je přízemní roubený dům obdélného půdorysu, s novodobou přístavbou u zadního průčelí, postaven ke komunikaci procházející ve směru jihozápad – severovýchod, nově pojmenovaná jako Tyršova stezka, dříve Kostelní ulice, která je souběžná s vodotečí nedaleko pramenící Mohelky. Pravým štítem mansardové sedlové střechy se objekt obrací do křižovatky zmíněné cesty a komunikace procházející ve směru jihovýchod – severozápad. Naproti přes křižovatku pak v těsné blízkosti vznikla v letech 1862 – 1863 pseudohistorická kaple sv. Antonína, předstupující před areál hřbitova (ke stavbě kaple např. Lilie 1894, 529; Poche 1978, 81; Kuča 1997, 531). Starší fotodokumentace zachycuje v pozadí na dvorku u domu č. p. 148 kůlnu bedněnou s pultovou střechou a komínem, část objektu tak mohla sloužit k nějaké výrobě či jako prádelna (foto 02, 03).¹⁰

Průčelí¹¹

Hlavní průčelí je orientováno ke komunikaci delší příčnou stranou tzv. okapovou. Hmotu průčelí rozkládá zdobná dřevěná veranda, kryjící hlavní vstup, na levou delší a pravou kratší část (foto 02, 03, 04, 05). V době průzkumu nad levou delší částí průčelí byla již mansardová střecha i levý štít ve své horní části zborcené. Ve spodní úrovni (etáži) pod římsou mansardové střechy prostupovaly střechu čtyři vikýře se sedlovou stříškou a profilovanými krokvemi. Okna vikýřů byla dvoukřídlá a každé křídlo bylo příčlemi děleno na tři tabulky (foto 02, 03). Střecha byla kryta dle starší fotodokumentace břidlicí, donedávna pak provizorně lepenkou. Za hřebem střechy se pohledově uplatňovaly dva tahové komíny, dříve staré cihelné, nověji pak betonové stavebnice. Základní plochu

---

⁹ Podrobněji k urbanistickému vývoji obce Kokonín více (Kuča 1997, 530-532), studovaný objekt č.p. 148 publikace nezmiňuje.

¹⁰ Kůlnu zmiňuje poprvé zápis v pozemkové knize k roku 1908 (Pozemkové knihy 117 – A, Katastrální úřad Jablonec nad Nisou).

¹¹ Popis průčelí, která jsou výrazně destruována se musí často odvolávat na starší fotodokumentaci uvedenou v příloze.

hlavního průčelí přízemní roubené stavby tvoří zelené prkenné bednění se spárami krytými bílými lištami, které přechází pod okapní římsou do bohatě vyřezávaného motivu. I další dřevěné architektonické prvky jsou řešeny bíle (rámy okenních otvorů) nebo zeleně (římsy). Tato základní barevnost pak byla uplatněna u všech průčelí. Drobná destrukce bednění na levém nároží průčelí odkrývá roubení tesařsky spojené na zámek (foto 06). Horizontálně člení průčelí pouze sokl, patrně ve své podobě cihelné podezdívky až výrazně mladší, a dřevěná korunní okapní římsa. Vertikálně dělí hlavní průčelí osy otvorů v rytmu 4-1-1-3 zleva. První čtyři okenní osy zleva a tři okenní osy zprava představují pro všechna průčelí typický prvek. Okna byla dvojité dvoukřídla, vnější křídla pak byly děleny na menší horní a větší spodní tabuli. Rám typického okenního otvoru lemuje dřevěná obložka, na kterou dole nasedá parapetní římsa a nahoře na konzolách pak nadokenní římsa v podobě frontonu (foto 07). Čtyři okenní otvory zleva osvětlují levou světnici, tři okenní otvory zprava pak přední místnost pravé světnice. Pátou osu zleva tvoří drobné úzké obdélné okno dělené příčlemi na tři tabulky. Šestá osa zleva náleží hlavnímu vstupu a zvýrazňuje ji dřevěná veranda (foto 08), poskytující příchozímu závětrí. Veranda je kryta sedlovou střechou položenou na krokvích s vyřezávaným zhlavím. Zepředu byla střecha zakončena dřevěnými závětrnými lištami vyřezávanými do jakési vlnovky (foto 02). Prosvětlena byla jak prosklenými dveřmi patrně rámové konstrukce, tak trojúhelným nadsvětlíkem (foto 09, 10) a na bocích verandy umístěnými bohatě zdobenými složitými okny s půlkruhovým zakončením (foto 11, 12). Pozoruhodná je pak konstrukce samotné verandy, kdy jednotlivé nosné konstrukční prvky jsou spojovány kovovými háky zapuštěnými do kovových ok a bylo tak možné patrně celou konstrukci lehce rozebrat (foto 13).

Levé průčelí odpovídalo svým ztvárněním průčelí hlavnímu (foto 02, 14, 15), shodná je základní plocha i horizontální členění. Přízemí vertikálně člení osy tří typických okenních otvorů. Podobné okenní otvory menších rozměrů a jednodušší pak vertikálně člení spodní úroveň mansardového štítu, která je ukončena mansardovou římsou, k jejíž spodní hraně dobíhá opět bílé lištování zeleného bednění ukončené ve štítech jednodušším obloučkovým

motivem (foto 02, 15). Rovněž podoba okenního otvoru je méně náročná. Fronton je zjednodušen do prostého plochého trojúhelného bednění, které je součástí okenní obložky. Okna v přízemí i v podkroví byla dvoukřídlá, jejich výplně byly děleny na menší horní a větší spodní tabuli (foto 02). Ose prostředního okenního otvoru pak v horní úrovni štítu odpovídá osa termálního okna, nad níž se opakuje motiv obloučkového vlysu. Závětrné dřevěné lišty obou úrovní mansardy byly bohatě vyřezávány (foto 16). Podobné jednodušší lišty vlastnily i vikýře na hlavním průčelí (foto 02, 03).

Pravé průčelí svým ztvárněním odpovídalo v celku druhému levému štítovému průčelí (foto 17). Pouze okenní otvory ve spodní úrovni mansardy byly zakončeny rovnou obložkou, která zde nevybíhala ve schematizovaný fronton (foto 03). A i výplně okenních rámců byla jiné, okna byla dvoukřídlá, ale každé křídlo zde bylo členěno příčlemi na tři tabulky. Podoba průčelí byla opravou z devadesátých let 20. století po řemeslnické stránce zčásti pauperizována (foto 17, 18).

Zadní průčelí bylo bohužel již v době průzkumu značně degradováno a rovněž i starší fotodokumentace si ho nevšímala tak hojně jako průčelí ostatních (foto 19). Velkou střední část zadního průčelí překrývá novostavba přístavby z tvárnic s pultovou střechou.¹² Přístavba kryje i část roubení zadní obvodové stěny, která nebyla obedněná (foto 20). Novodobé přístavbě předcházela starší prkenná přístavba s masivní pultovou střechou, která byla svým hřebenem přiložena k mansardové římse (foto 21). Část objektu, levá světnice, je delší dobu již zcela zřícená. Spadlá roubená stěna i zbytky bednění a relikty špalet dokládají tři typické okenní otvory (foto 22), které osvětlovaly levou světnici, jak opět dokládá starší fotodokumentace (foto 23). Podoba střešního pláště krytého lepenkou pochází stejně jako přístavba až z konce 20. století a je pouze napodobeninou staršího stavu, od kterého se odlišuje osazením nových vikýřů, které starší fotodokumentace nezachycuje (foto 21). Vlevo

---

¹² Přístavba nebyla jistě nositelem památkových hodnot, a proto není podrobně hodnocena a odkazují na fotodokumentaci objektu.

od přístavby pak jen malá část zadního průčelí se základní plochou bedněnou a se dvěma typickými okenními otvory pouze poněkud menšími a odkazuje ke ztvárnění ostatních průčelí.

Dispozice

Přízemí

Objekt staré školy vychází z klasického dispozičního uspořádání vesnických chalup. Jedná se o jednotraktovou trojprostorovou stavbu. Funkce školy pak utvářela funkci jednotlivých místností, jak bylo naznačeno v kapitole *Dějiny objektu*, což zapříčinilo nahrazení hospodářské části domu druhou obytnou levou světnicí. Hlavním komunikačním uzlem je ve středu dispozice umístěná síň. Ta je přístupná z hlavního průčelí přes bedněnou verandu dnes novodobým dveřním rámem, který stejně jako dveřní rámy či dveřní otvory zpřístupňující jednotlivé místnosti i přístavbu pochází z doby nedokončené rekonstrukce na konci 20. století (foto 24). Autentické dveřní výplně in situ se nedochovaly. Podlahu síně kryje vrstva destrukce a odpadků. Strop je tvořen jedním středovým stropním trámem, na kterém spočívají zbytky jednoduchého prkenného záklopu (prkna spojena na pero a drážku), obdobného reliktním zastropení zjištěných v přední místnosti pravé světnice i levé světnice (foto 25). Přední stěnu tvoří hlavní vstup, novodobě upravený, vlevo od něj pak úzké okno osvětlující síň i schodiště do sklepa (foto 24). Levá hloubková zeď podezdívá další stropní trám, takřka v jejím středu se otevírá dveřní otvor zpřístupňující levou světnici. Pravou hloubkovou zeď prostupují dva novodobé dveřní otvory, první zpřístupňuje přední místnost pravé světnice a druhý s půlkruhovým záklenkem pak zadní místnost pravé světnice (foto 25). Obě hloubkové zdi síně, vydělující její prostor od pravé a levé světnice, jsou patrně novodobé a nahradily starší patrně dřevěné dožilé konstrukce. Zadní stěna síně, rovněž patrně nově vyzděna z cihel, je tvořena novodobým vstupem vedoucím do přístavby a vlevo od něj umístěným úzkým

okenním otvorem, který odkazuje patrně na starší stav i na obdobný okenní otvor u hlavního vstupu (foto 25). Z levého zadního koutu síně byl vertikální schodišťovou komunikací přístupný i prostor podkroví, dokladem toho je však pouze v záklopu druhotně překrytý otvor. Vpravo od síně je situována pravá patrně starší světnice (viz. kapitoly *Dějiny objektu a Stavební vývoj*), která je předělená zděnou cihelnou příčkou na větší přední místnost (cca dvě třetiny světnice) a menší zadní místnost (cca jedna třetina světnice), dnes samostatně přístupnou ze síně, dříve dveřním otvorem v příčce z přední místnosti, druhotně zazděným asi rovněž na konci 20. století (foto 26, 27). Hmotu příčky u levé zdi vydělující světnici od síně narušuje novodobý tahový komín z tvárniceových prefabrikátů, jeho poloha však odpovídá staršímu tahovému komínu (foto 02, 03). Podlaha obou částí pravé světnice se nedochovala. Zastropení reprezentují v obou prostorách relikty záklopu (foto 26, 27, 28). Obvodové roubené stěny obou místností jsou novodobě omítnuté, přední místnost byla donedávna v zachovalejším stavu, v zadní místnosti pak byla patrná struktura nahození na rabicku (drátěné pletivo) ukotvenou na roubení pomocí pivních zátek. V zadní stěně zadní místnosti u vstupu ze síně jsou novodobě vyzděny dva dveřní otvory s železnými rámy, zpřístupňující sociální zařízení v přístavbě. Špalety okenních otvorů jsou u přední místnosti přímé, u zadní místnosti pak u pravého průčelí má okenní otvor přímou špaletu, u zadního průčelí mají menší okenní otvory špalety šikmé. Tím se liší částečně pravá světnice od levé světnice, nejspíše mladší dle dendrochronologického datování, jejíž okenní otvory mají vždy špalety šikmé. Levá světnice je přístupná dveřním otvorem ze síně, téměř na osu orientovaným ke vstupu do přední místnosti pravé světnice. V obdobné poloze jako v pravé světnici je situován rovněž novodobý dvojité tahový komín, odpovídající také staršímu topeništi (foto 02, 03). Podlahu, nejspíše zničenou, kryje destrukce a vrstva odpadků. Zastropení dokládá opět z větší části zřícený záklopový strop, jehož meziprostor pod podlahou podkroví byl izolován pilinami (foto 29). Přední obvodovou stěnu prostupují čtyři okenní otvory se šikmými špaletami,

rovněž zde bylo roubení druhotně omítnuto pomocí rabicky. Levou štítovou stěnu prostupují tři okenní otvory. Zadní obvodovou stěnu prostupovaly rovněž tři okenní otvory, které byly umístěny na osu zleva ke třem okenním otvorům v přední stěně, jak dokládají relikty destruované zadní stěny levé světnice (foto 22, 23).

Přístavba

Novodobá přístavba z 20. století u zadního průčelí, přístupná ze síně, nahrazuje starší přístavbu s pultovou střechou, která se rovněž vícekrát vyvíjela, jak dokládá starší fotodokumentace objektu (foto 21). Přístavba měla řešit nově sociální zařízení objektu. Pro její výstavbu byly použity především lisované prefabrikáty tzv. tvárnice a cihly pálené duté (foto 30). Vzhledem k užitkovému významu přístavby, která jistě není nositelem památkových hodnot, není dále podrobně hodnocena a k její podobě odkazují na plánovou a fotografickou dokumentaci.

Sklep

Sklep je přístupný ze síně, vstup do něj je umístěn hned za hlavními vstupními dveřmi do objektu v levém předním koutě síně. Přímočaré schodiště do sklepa osvětlovalo v úrovni přízemí úzké jednokřídlé původně dvojité okno dělené páry příčlím do tří tabulek, situované v hlavním průčelí vlevo od vstupní verandy (foto 08, 24). V dochovaném dveřním žulovém ostění je jednoduchý ústupek pro osazení padacích dveří (foto 31). Spodní část schodiště osvětluje větrací otvor, komunikace se lomí do krátké chodbičky kryté žulovými překlady, v levé stěně je nika na světlo, vlastní obdélný sklep s valenou stlačenou klenbou je pak situován pod pravou světnicí a rovněž jej osvětluje drobné větrací okno (foto 32, 33). V zadním pravém koutě ve hmotě zadního klenebního čela sklepa je mladší průraz pro přívod vody. Podlahu kryje vrstva destrukce a odpadků. Zdivo sklepa tvoří lomové žulové zdivo přisekané do kvádrů, pojivem je převážně jíl, reliktně se zachovala hubená vápenná omítka.

Krov

Dispoziční rozvržení podkroví plně odpovídá situaci v přízemí, ačkoliv bylo již v době průzkumu podstatně hůře dochováno. Spodní etáž mansardové střechy byla zobytněna, jak dokládají relikty bedněných stěn a prosvětlení prostor pomocí vikýřů a oken ve štítech. Horní podkrovní síň osvětloval jeden vikýř situovaný v předním průčelí a druhý novodobý v zadním průčelí spodní etáže (úrovně) mansardy. Relikty podlah a zastropení spodní etáže mansardy dokládají místy dochované prkenné konstrukce sesazené na pero a drážku. V horní síni leží destruované schodiště s fošnovými schodnicemi a prkennými stupni, které zpřístupňovalo horní etáž mansardy (foto 34). Nad pravou světnicí byly bedněné místnosti odpovídající dispozičně přízemí, na zděnou příčku v přízemí navazuje bedněná v podkroví (foto 35). U přední místnosti se dochovala i levá bedněná stěna a s rámovými dveřmi, které zpřístupňovaly místnost z prostoru horní síně. Přední místnost v podkroví byla navíc rozdělena příčkou na dvě části (foto 34, 35).

Levá místnost nad levou světnicí byla již v době průzkumu zřícená, pouze interiérové bednění levého štítu a podoba okenních otvorů dokládá zobytnění krovu i nad touto částí dispozice (foto 36).

Jak již bylo naznačeno střecha je mansardová, její krov tvoří vaznicová soustava.¹³ Dvě vrstvy hambalků dělí krov na tři výškově úrovně. V plných vazbách je spodní úroveň stužena ležatou stolicí (foto 37). Podélně konstrukci krovu ve spodní úrovni zavětrovaly (mezilehlé) vaznice a šikmé masivní pásy (diagonální trámy), které jsou začepovány dole do vzpěr ležaté stolice a nahoře do horní vaznice (foto 22, 36). Na vzpěru ležaté stolice je v spodní úrovni přiložen námětek, který spolu se vzpěrou slouží k položení bednění. Vazné trámy spodní úrovně jsou zároveň stropními trámy do nichž je osazen záklopový strop. Střední úroveň krovu tvoří již jen krokve začepované do spodního hambalku nad ležatou stolicí, který je rovněž jako vazný

---

¹³ K podobě krovu viz. plánová dokumentace, řez objektem.

trám využít k položení prkenné podlahy. Zhlaví hambalků přesahující přes horní vaznici posloužily pomocí čepu k přichycení dřevěné profilované mansardové římsy, obdobně byla řešena i přichycení okapní římsy k vazným trámům ve spodní úrovni krovu. Ke krokví v střední úrovni jsou opět přiložené námětky k získání potřebné křivky pro položení střešního bednění a krytiny. Nejvyšší úroveň je prostá tvořená vrcholem sbíhajících se krokví a příčně je zajištěna horním hambalkem. Zjištěné tesařské spoje reprezentuje především čepování a přeplátování na jednostrannou rybinu. K odlišení vazeb při skládání krovu bylo využito dvojího způsobu tesařského značení. Prvky ležaté stolice v přední části krovu nad hlavním průčelím jsou označeny vyseknutými trojúhelníčky, obdobné prvky v zadní části krovu u zadního průčelí jsou pak označeny římskými číslicemi.¹⁴

Užití stavební materiály a jejich konstrukční užití

Ke zdění byly využity dva základní materiály: žulový lomový kámen a cihly. Kámen posloužil jako hlavní stavební materiál při zdění sklepa a schodiště do něj. Rovněž ze žuly je ostění pro padací dveře do sklepa. Cihelné zdivo je patrně vždy mladší a bylo použito při opravách starších konstrukcí (např. vložení zděné příčky do pravé světnice, přezdění soklu s vloženým lepenkovým pásem) nebo jako materiál konstrukcí zcela nových. Především se jedná o vyzdění zdí síně a o novostavbu přístavby, kde byly rovněž uplatněny převážně tvárnice.

Bezpochyby nejvíce užitým materiálem na stavbě je dřevo, uplatněné v různých tesařských i truhlářských řemeslných zpracování. Trámy tvoří základní konstrukci obvodových stěn celého objektu, spojené jsou tesařským spojem na zámek. Rovněž jedlové a smrkové trámy jsou využity ke stavbě krovu. Výrazné zastoupení v podobě stavby pak mají různé formy prken, sesazovaných převážně na pero a drážku, která jsou využita jak ke zřízení podlah

---

¹⁴ Další fotodokumentace na DVD příloze.

(relikty v podkroví), tak ke zřízení záklopových stropů, obednění stěn podkroví a především pak k obednění všech průčelí objektu. Speciální skupinu truhlářsky zpracovaných dřevěných prvků pak představují okenní otvory s bohatou profilací.

O historických střešních krytinách se dovídáme pouze ze písemných pramenů a ze starší fotodokumentace. V době vzniku bedněných průčelí v 2. polovině 19. století břidlice byla na střechu objektu nejspíše položena břidlice. Předtím byla střecha kryta pravděpodobně šindelem, který mohl být použit druhotně jako podbití pod břidlicovou krytinu (foto 02, 03, 38).

K užitým stavebním materiálům a jejich konstrukčnímu užití rovněž i výše v architektonickém rozboru průčelí a dispozice.

Dendrochronologie

Z dřevěných konstrukcí domu byly odebrány vzorky pro dendrochronologické datování.¹⁵ Bohužel vzorky odebrané ze čtvrté vazby krovu se nepodařilo datovat. Rovněž pravá část objektu tj. pravá světnice díky bednění z exteriéru a omítnutí pomocí rabicky z interiéru nedovolila odebrat kvalitní vzorky, tato pravá část domu, i když byla na první pohled do října tohoto roku zachovalejší, prokazovala značné stadium degradace dřevěného roubení díky vytrvalému zatékání. Lépe dochované roubení u zadní stěny levé části objektu tj. levé světnice, které nebylo z exteriéru bedněno nebo bylo bednění druhotně odstraněno, poskytlo kvalitní vzorky pro datování. Dva vzorky datují roubení na začátek druhé poloviny 19. století. Dřevo smrkové a jedlové bylo pokáceno v rozmezí let 1845 až 1857/1858. Třetí vzorek odebraný ze zříceného stropního trámu, prvního od levého štítu, v levé světnici dokládá pokácení stromu na stavbu až v létě 1858. Tyto data nám pak patrně dokládají nejmladší přestavbu školy před jejím opuštěním souvisejícím s výstavbou nové školní budovy. O tom

---

¹⁵ Souhrnně k dendrochronologii s možností nahlédnout do databáze vzorků viz. www.dendrochronologie.cz

však již více v kapitole *Stavební vývoj*. V příloze přiložena tabulka s výsledky dendrochronologie.

Stavební vývoj

Dle rozboru písemných pramenů se přikláním k výstavbě domu č.p. 148 k roku 1789 (viz. *Dějiny objektu*). Ačkoliv jsou písemné prameny k popisu stavebních změn objektu někdy skoupé, což může být dáno jejich jiným zaměřením, u tzv. staré školy je tomu právě naopak a první stavební etapu odvozujeme právě z informací získaných studiem německé vlastivědné literatury. Ta popisuje nejstarší podobu školy jako malý dřevěný domek na straně ke kostelu s učebnou, která měla do ulice pouze dvě okna. Druhou stranu domu tvořila malá stáj a komora (Kittel 1934, 16). Informaci o počtu oken do ulice nelze přesně interpretovat, neboť nevíme ke které ze dvou komunikací se údaj váže. Navíc je popis stavby zorientován dle kostelíka, který je podstatně mladší (1863). Tyto fakta jsou dána zdrojem našich informací (Kittel 1934), který také mohl čerpat informace o nejstarší podobě školy již jen z vyprávění pamětníků. Z uvedených důvodů lze považovat hypoteticky hmotu pravé světnice za nejstarší část domu, současná podoba však vznikla řadou přestaveb a je možné, že původní konstrukce z let 1789 byly zcela nahrazeny. Bohužel díky stavu konstrukcí se nepodařilo tuto část dispozice dendrochronologicky datovat. Učebna v pravé světnici sloužila zároveň jako byt učitele, který byl oddělen pouze prkennou přepážkou.

Nevyhovující podmínky pro školní výuku a nárůst počtu žáků byl několikrát hlavním leitmotivem přestaveb školy i jejího následného opuštění, které bylo vyvoláno potřebou a následným vznikem stavby nové větší školy. K první výrazné přestavbě došlo roku 1847, kdy byla levá část dispozice přestavěna a namísto stáje a komory vznikl samostatný byt pro učitele, současně tím mohla být rozšířena i učebna odstraněním prkenné bedněné stěny. K odstranění příčky se patrně vztahuje i informace, že učebna měla k cestě tři okna (Kittel

1934, 16), není opět ovšem jisté zda se jedná o popis pravého štítového průčelí nebo o popis pravé části hlavního průčelí, rozhodně se však zpráva vztahuje k pravé dispoziční části domu. Tuto přestavbu z roku 1847 odvozujeme rovněž pouze z písemných pramenů, jejím mladším odrazem by však mohla být podoba pravé světnice po roce 1860, neboť se do pravé části domu opět stěhuje byt pro učitele, s kterým spojují zděnou příčku s dveřním otvorem vydělující tak v pravé světnici přední a zadní místnost. Přední místnost mohla plnit nadále funkci obytné světnice, zadní místnost pak funkci komory na spaní. Je ovšem možné, že příčka vzniká až po zániku školy v této budově v souvislosti s ještě mladšími adaptacemi obytných prostor, které písemné prameny nezachycují. Přestavba roku 1860 se však výrazněji dotkla již podruhé levé části dispozice, kdy došlo k opětovné změně funkce. Původní hospodářskou funkci komorochlévní části dispozice nahradil v roce 1847 byt pro učitele, nyní v roce 1860 je byt přestavěn na větší školní učebnu. Tato přestavba je doložena i výsledky dendrochronologického datování, kdy dřevo použité při stavbě bylo pokáceno nejdříve po roce 1845 ale spíše až kolem roku 1858 a po jeho vyvržení bylo užito na stavbu datovanou k roku 1860. Stavba č. p. 148 tak odráží především asi nejmladší přestavbu z roku 1860 a mladší úpravy. Starší etapy jsou možným interpretačním modelem vycházejícím z posouzení stavebních dějin objektu a z dispozičních rozvržení dochovaných v terénu.

Výrazným zásahem do podoby objektu pak bylo ztvárnění průčelí zdobným bedněním spojeným s podobou okenních a dveřních otvorů i výstavbou dřevěné vstupní verandy. Tento malebný umělecký výraz průčelí, který byl bezpochyby jednou z příčin vzniku památkové ochrany, však dovedeme datovat pouze relativně do druhé poloviny 19. století. Dle výše uvedených stavebních změn spojují hypoteticky bednění nejdříve s poslední přestavbou, datovanou k roku 1860. To by znamenalo, že roubení vzniklé k roku 1860 by bylo rovnou obedněno na rozdíl od staršího roubení, které by bylo obedněno druhotně. Je ovšem možné, že

bednění může být i mladší a souvisí až z dobou po roce 1872, kdy již objekt neplnil funkci školy a sloužil pouze k bydlení. Prozatím však nebylo možné dataci bednění přesněji určit.

Další stavební akce měly pouze utilitární význam nebo se jednalo o různé kvalitní opravy staršího stavu. Jak dokazuje starší fotodokumentace, určité stavební změny těžko doložitelné podoby prodělávala přístavba u zadního průčelí, kterou pak nahradila nová přístavba z konce 20. století. S dobou kolem roku 1995 souvisí i úpravy síně, bednění pravého štítu a oprava střechy, jak bylo popsáno podrobněji v architektonickém rozboru, ani tyto snahy však nezastavily degradaci objektu, k jehož poslednímu velkému zřícení došlo na konci října 2009. Situaci před touto poslední změnou zachycuje grafická a fotografická dokumentace uvedená v příloze tohoto průzkumu.

Hodnocení objektu

V základě roubené stavení č.p. 148 na první pohled zaujme ztvárněním svých průčelí, která jsou bedněná a dekorativně zdobená. Kolektiv autorů (Scheybal – Beneš – Scheybalová 1969, 39) popisuje například bednění členěné dekorativně vykrajovanými lištami a pseudorenesanční orámování oken a dveří. Dle názoru P. Šternové je objekt významným zástupcem „jizerskohorské“ lidové architektury a zároveň zdařilým příkladem transformace městské architektury ovlivněné empírem do lidového prostředí.¹⁶ Tyto umělecko historická hodnocení objektu, a možná i uvědomění si jeho historického významu coby staré školy, pak byly nejspíše důvodem existence památkové ochrany. Ačkoliv se mohou kunsthistorické pohledy rámcově odlišovat, bezpochyby patřil dům či jeho relikty patří mezi pozoruhodné roubené objekty se složitějším stavebním vývojem v průběhu klasicismu doloženým písemnými prameny, které dokládají přestavbu a rozšíření školy. Tím došlo ke zobytnění části

---

¹⁶ Dopis Ministerstvu kultury ČR ze dne 7. 4. 2008 od NPU ú.o.p. Liberec, k návrhu na zrušení prohlášení domu č.p. 148 za kulturní památku, vyřizuje Mgr. Petra Šternová.

komorochlewní dispozice trojprostorového vesnického domu, který splňoval nové funkce větší školy s potřebou navýšení obytných a učebních prostor.

Hodnotné detaily a konstrukce

Bezpochyby za nejvýznamnější soubor detailů objektu lze označit ztvárnění bedněných průčelí se zdobnými prvky a řemeslné provedení ráků i výplní okenních a dveřních otvorů. Bohužel většina detailů díky destrukci objektu stojí takřka na samé hranici zániku (viz. fotodokumentace v příloze).

Hodnotné konstrukce roubení a bednění stěn tvoří podstatu objektu. Rovněž sklep zděný z žulových kamenů a relikty krovu mansardové střechy patří či patřily k pěkným ukázkám technologie zednické a tesařské práce.

Architektonické závady

Za architektonickou závadu lze považovat nepřilíř zdařilé provedení přístavby z tvárnice se sociálním zařízením u zadního průčelí. Rovněž úprava síně, především omítnutí i přezdění hloubkových zdí a podoba záklenků či dveřních zárubní u vstupů do obou světnic i do přístavby. Bohužel ani provedení pravého štítu není zdařilou replikou bednění, které v reliktech nalézáme na levém štítu či na starších fotografiích (viz. příloha). Novodobé opravy z devadesátých let 20. století nebyly řemeslně nejzdařilejší, přesto ještě byla z větší míry než dnes zachována podstata roubené stavby.

Závěr

V současnosti nezbývá než podotknout, že dům č.p. 148 byl zajímavou architektonickou památkou regionálního významu spjatou s počátky školství v Kokoníně. Neúdržba objektu pak dosáhla takového stupně, kdy již ho není možné zachránit a zůstávají nám tak pro možnost budoucího bádání pouze archivní prameny a pro možnost hledání architektonických

analogií pak snad tento soubor dokumentace vzniklý v rámci stavebně historického průzkumu, který již zastihl objekt v průběhu pokročilých zánikových transformací.

Seznam pramenů a literatury:

Archiv stavebního úřadu, Jablonec nad Nisou, složka č.p. 148.

Katastrální úřad, Jablonec nad Nisou, pozemkové knihy k č.p. 148.

NPÚ ú.o.p. Liberec, sbírka obrazové dokumentace, Kokonín č.p. 148 (jednotlivá čísla negativů viz. seznam příloh).

SOkA Jablonec n. N., fond Obecná škola Kokonín, inv. č. 1, kniha 1, Kronika školy 1844-1858.

SOkA Jablonec nad Nisou, MNV Kokonín, Inv. Č. 42, KT 9, konfiskace domy č.p. 1945 – 1951.

SOkA Jablonec nad Nisou, archiv obce Kokonín, formuláře Sčítání lidu a Domovní listy (viz. DVD příloha).

Finke, F. 1902: Heimatskunde des politischen Bezirkes Gablonz, Jablonec nad Nisou.

Kittel, J. 1934: Kukan in früheren Zeiten, Kokonín.

Kuča, K. 1997: Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, II. díl, Praha.

Lilie, A. 1894: Der politische Bezirk Gablonz, eine Heimatskunde für Schule und Haus, Jablonec nad Nisou.

Macek, P. 2001: Standardní nedestruktivní stavebně-historický průzkum, příloha časopisu Zprávy památkové péče, ročník 61, Praha.

Matura, J. nedatováno: Rukopis o historii podnikání v Kokoníně – část Školství, Kokonín.

Poche, E. 1978 :Umělecké památky Čech 2, Praha.

Scheybal, J. V. – Beneš, B. – Scheybalová, J. 1969: Památky Jablonecka, Liberec.

Stütz, G. – Zenker, K. 1982: Gablonz an der Neiße, Gmünd.

Seznam příloh:

Mapy:

Císařský otisk Stabilmního katastru 1843, www.archivnimapy.cz, s vyznačením domu č.p. 148.

Plánová dokumentace:

Kokonín č.p. 148, půdorys přízemí, zaměření T. Nejezchlebová.

Kokonín č.p. 148, příčný řez pravou světnicí a krovem, zaměření T. Nejezchlebová.

Kokonín č.p. 148, pohled na hlavní průčelí, zaměření T. Nejezchlebová.

Kokonín č.p. 148, pohled na pravé boční průčelí, zaměření T. Nejezchlebová.

Kokonín č.p. 148, pohled na zadní průčelí, zaměření T. Nejezchlebová.

Kokonín č.p. 148, půdorys sklepa, zaměření T. Nejezchlebová – I. Peřina.

Kokonín č.p. 148, profil okapní římsy, zaměření I. Peřina.

Stavebně historická analýza:

Kokonín č.p. 148, půdorys přízemí s vyznačením stavebního vývoje, analýza I. Peřina, kresba T. Nejezchlebová.

Kokonín č.p. 148, půdorys přízemí s vyznačením stavebního vývoje a popisem dispozičního uspořádání, analýza I. Peřina, kresba T. Nejezchlebová.

Tabulka s výsledky dendrochronologického datování:

KOKONÍN č.p. 148, zpracoval I. Peřina, datoval T. Kyncl.

Fotodokumentace:

Soupis fotodokumentace obsahuje pouze vytištěné fotografie, na které je odkazováno v textu. Další a podstatně rozsáhlejší soubor fotografií je na DVD příloze. Z důvodu nepřiliš složité orientace v objektu a rovněž z důvodu již dnes neexistujícího zachování domu bylo upuštěno v plánové dokumentaci od vykreslení fotozáběrů.

Pokud není uvedeno jinak, autorem fotografií I. Peřina 2009. U fotografií, které pochází ze sbírky obrazové dokumentace NPÚ ú.o.p. Liberec, je nutné citovat dle uvedeného způsobu (zmínění adresáře a čísla negativu).

01 Kokonín č.p. 148 po zřícení v říjnu 2009.

02 Kokonín č.p. 148, levé štítové a hlavní průčelí v roce 1966, NPÚ ú.o.p. Liberec, sbírka obrazové dokumentace, č. neg. 22697.

03 Kokonín č.p. 148, pravé štítové a hlavní průčelí v roce 1986, NPÚ ú.o.p. Liberec, sbírka obrazové dokumentace, č. neg. 84039.

04 Kokonín č.p. 148, hlavní a pravé štítové průčelí.

05 Kokonín č.p. 148, hlavní průčelí.

06 Kokonín č.p. 148, detail levého nároží hlavního průčelí, roubení na zámek.

07 Kokonín č.p. 148, levé průčelí, typický okenní otvor domu.

08 Kokonín č.p. 148, hlavní průčelí, hlavní vstup krytý dřevěnou verandou.

09 Kokonín č.p. 148, hlavní průčelí, veranda v roce 1994, NPÚ ú.o.p. Liberec, sbírka obrazové dokumentace, č. neg. L766.

10 Kokonín č.p. 148, hlavní průčelí, veranda, okenní výplň nadsvětlíku.

11 Kokonín č.p. 148, hlavní průčelí, veranda, boční okno verandy v roce 1994, NPÚ ú.o.p. Liberec, sbírka obrazové dokumentace, č. neg. L774.

12 Kokonín č.p. 148, hlavní průčelí, veranda, okenní výplň bočního okna.

13 Kokonín č.p. 148, hlavní průčelí, veranda, detail kovových háků spojujících krokve a stojky konstrukce.

14 Kokonín č.p. 148, levé štítové průčelí v roce 2006, NPÚ ú.o.p. Liberec, sbírka obrazové dokumentace, č. neg. P1010487, 061108mn.

15 Kokonín č.p. 148, levé štítové průčelí v roce 2000, NPÚ ú.o.p. Liberec, sbírka obrazové dokumentace, č. neg. P1010073, 021112.

16 Kokonín č.p. 148, levé štítové průčelí, detail dřevěné vyřezávané závětrné lišty.

- 17 Kokonín č.p. 148, pravé štítové průčelí.
- 18 Kokonín č.p. 148, pravé štítové průčelí v roce 1994, NPÚ ú.o.p. Liberec, sbírka obrazové dokumentace, č. neg. L767.
- 19 Kokonín č.p. 148, zadní průčelí.
- 20 Kokonín č.p. 148, zadní průčelí, přístavba kryjící část roubené nebedněné stěny.
- 21 Kokonín č.p. 148, zadní průčelí v roce 1986, NPÚ ú.o.p. Liberec, sbírka obrazové dokumentace, č. neg. 84041.
- 22 Kokonín č.p. 148, zadní průčelí, v popředí relikty špalet a parapetů tří okenních otvorů, v pozadí vaznicová konstrukce krovu stužená šikmými trámy.
- 23 Kokonín č.p. 148, zadní průčelí v roce 1994, NPÚ ú.o.p. Liberec, sbírka obrazové dokumentace, č. neg. L771.
- 24 Kokonín č.p. 148, síň, přední část.
- 25 Kokonín č.p. 148, síň, zadní část.
- 26 Kokonín č.p. 148, pravá světnice, přední místnost.
- 27 Kokonín č.p. 148, pravá světnice, zadní místnost.
- 28 Kokonín č.p. 148, pravá světnice, přední místnost v roce 2006, NPÚ ú.o.p. Liberec, sbírka obrazové dokumentace, č. neg. DSC_0072, 0506_ps.
- 29 Kokonín č.p. 148, levá světnice, zřícený relikt záklopového stropu.
- 30 Kokonín č.p. 148, přístavba, detail zděných konstrukcí s průhledem do síně.
- 31 Kokonín č.p. 148, síň, vstup do sklepa.
- 32 Kokonín č.p. 148, sklep, chodbička s nikou na světlo zpřístupňující sklep.
- 33 Kokonín č.p. 148, sklep, zadní klenební čelo.
- 34 Kokonín č.p. 148, podkroví, prostor horní síně.
- 35 Kokonín č.p. 148, podkroví, bedněná stěna nad pravou světnicí, uprostřed relikt dveří a příčky vydělující v podkroví dvě menší místnosti.

36 Kokonín č.p. 148, podkroví, levý bedněný štít nad levou světnicí a konstrukce krovu.

37 Kokonín č.p. 148, podkroví, horní síň, detail ležaté stolyce.

38 Kokonín č.p. 148, podkroví v roce 1994, konstrukce krovu a doklad položení šindele, NPÚ

ú.o.p. Liberec, sbírka obrazové dokumentace, č. neg. L780.